

Posudek disertační práce

Alice Fornasiero Aspects of Artistic Training and Patronage in Bohemia in the Second Half of 17th century. The case of Christian Schröder (1655-1702)

Alice Fornasiero si dala nelehký úkol zhodnotit víceméně kulturně-historickou oblast sběratelství a mecenátu v druhé polovině 17. století v Čechách se zřetelem na osobnost malíře a kurátora sbírky Pražského hradu.

Po nezbytném úvodu do tématu se autorka pokusila shrnout problematiku a následně shrnula sumu základních publikací k následujícím okruhům problematiky. V dalších kapitolách se věnuje školení umělců zejména z Čech, kteří se z velké části vydávali do Itálie – zejména do Říma a Benátek. Snaží se vidět problematiku školení umělců v souvislosti s praktickými otázkami jejich pobytu v obou městech. Tato část práce, založená částečně na vlastním archivním průzkumu autorky jak českých, tak italských archivů náleží k dobrým příspěvkům k dané oblasti, podobně jako následující kapitola hledání českých umělců v Itálii.

Dále se Fornasiero věnuje již studiím stěžejní osobnosti její práce - Christiana Schrödera v Itálii v kontextu s dalšími záalpskými umělci. Tato pasáž již byla ostatně publikována v časopise Umění. Také zde projevila autorka svou silnou stránku v případě čtení archivních pramenů – českých i italských - a orientace v nich. Zde se také již úzce dotýká uměleckého mecenátu české šlechty, zde zejména Jana Jáchyma Slavaty, jenž Schrödera podporoval. Fornasiero pak plynule přechází do problematiky mecenátu a vztahu sběratelů ke kopiím a publikuje Schröderovy rané obrazy – kopie podle velkých mistrů. Slavatovo sběratelství a přístup ke sbírkách, jejich obsahu a způsobu prezentace (Nová Bystřice, Červená Lhota, Jindřichův Hradec) se autorka věnuje na dalších stránkách. Odepisuje Schröderovo autorství dvěma mu doposud připisovaným portrétům na základě data, které je o rok dřívější, než malířův návrat do Čech, nikoliv podle stylového rozboru.

V kapitole o Schröderovi jako malíři, učiteli a kurátorovi hradních sbírek se Fornasiero zabývá jeho postavením v rámci sbírek obrazárny v dobovém kontextu, jeho postavením v malířském cechu, a praxí učení malířů v té době v Praze. Schröderovu nejvýznamnějšímu žáku Petru Brandlovi věnuje větší část. Pokouší se zde stručně o vlastní umělecké hodnocení Schrödera, jenž byl kopistou, nikoliv kreativním umělcem.

Dále se autorka věnuje sérii čtyřiceti tří kopií obrazů podle slavných mistrů, které u Schrödera objednal Gundakar Dietrichstein. Objednavateli a jeho aktivitám věnuje značnou pozornost a zejména pak na jeho budování zámku Libochovice a způsobu prezentace výzdoby – Schröderových obrazů a jejich vzniku. Prezentace kopií je obsahem další kapitoly, kde přiznává, že Schröderovy obrazy měly status spíše dekorace a kolekce neměla cílený ikonografický program.

Další kapitola, kde se věnuje problematice kopií – jejich druhům, chápání a přístupu k nim. Přináší vhled do dobové literatury a dělení kopií podle stupně imitace a věnuje se úloze kopií v dobových šlechtických sbírkách, což je poměrně přínosná část práce.

Poslední část obsahuje katalog kopií Christiana Schrödera pro zámek Libochovice – objednávky Gundakara Dietrichsteina. Autorka věnovala této části značnou pozornost a probádala i obrazy, které se posléze ocitly za zámku Ptuj ve Slovinsku. V katalogu zevrubně srovnává kopie s originálem – kdy jde o kopii podle originálu nebo podle jiné kopie. Uvádí základní literaturu, stručně uvádí ikonografii, stručnou historii originálů, zejm. ze sbírek

Pražského hradu. Na srovnáních jsou zjevné limity Schröderova umění, které však autorka nijak nehodnotí.

Alice Fornasiero ve své disertační práci obsáhla poměrně širokou mnohavrstevnou problematiku tématu: Školení českých umělců v Itálii, šlechtické sbírky v Čechách, úlohu a chápání kopií a osobnost a dílo Christiana Schrödera. Problematika kopií a jejich dobové vnímání není častým tématem uměleckohistorické literatury, což lze přičíst ke kladům práce. Přínosné jsou zejména pasáže, kde autorka vychází ze svých archivních bádání, zejména italských.

Poněkud zde všal chybí zhodnocení uměleckého významu malíře Christiana Schrödera, které je místy naznačeno, ale ne zcela jasně formulováno. Není úplně zřejmé, co bylo příčinou věnovat malíři takovou pozornost. Schröderova malba nebyla vysokých kvalit a jeho význam byl spíše v jeho jiných společenských postaveních, které autorka uvádí. Obrazy, které obsahuje zejména katalogová část jsou zjevně nižší kvality, což vyvolává otázku, jak se mohl Dietrichstein s touto kvalitou spokojit, ale odpověď na ni v práci není zřetelná. Dále by bylo možné autorce vytknout nedůsledné citace literatury, kdy neuvádí autory určitých statí, ale jen jména editorů, a dále absenci dat u řady jmen umělců.

Kromě již uvedené zdatnosti v hledání a interpretaci archivních pramenů projevila Alice Fornasiero neobyčejnou snahu vyrovnat se s nelehkými tématy své práce. Nicméně důvod, proč věnovala tolik pozornosti malbám Christiana Schrödera bude dobré slyšet při obhajobě práce.

Doporučuji k obhajobě.

PhDr. Alena Volrábová, Ph.D., Národní galerie v Praze

20. 9. 2017